

اسناد تاریخی خاندان غفاری

جلد پنجم

(دوره ناصرالدین شاه و مظفرالدین شاه)

به کوشش

کریم اصفهانیان - بهرام غفاری

تهران ۱۳۹۴

سرشناسه	: کریم اصفهانیان، بهرام غفاری.
عنوان و پدیدآور	: اسناد تاریخی خاندان غفاری (جلد پنجم) / به کوشش کریم اصفهانیان، بهرام غفاری.
مشخصات نشر	: تهران: بنیاد موقوفات دکتر محمود افشار یزدی، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۶۴+۶۹۴ ص. (مصور رنگی). نمونه. عکس.
فروست	: بنیاد موقوفات دکتر محمود افشار: ۱۸۱؛ گنجینه اسناد و تاریخ ایران: ۵۴
شابک	: 978-600-5942-44-6
وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا	
یادداشت	: (جلد اول کتاب توسط کریم اصفهانیان، بهرام غفاری گردآوری شده است.)
یادداشت	: (جلد دوم کتاب توسط ایرج افشار و جلد سوم توسط قدرت‌الله روشنی زعفرانلو و ایرج افشار گردآوری شده است.)
یادداشت	: (جلد چهارم کتاب توسط فرشته صرافان گردآوری شده است.)
یادداشت	: نمایه.
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: غفاری (خاندان) - تاریخ - اسناد و مدارک.
موضوع	: ایران - تاریخ - قاجاریان، ۱۱۹۳ - ۱۳۴۴ق. - اسناد و مدارک.
شناسه افزوده	: بنیاد موقوفات دکتر محمود افشار
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۸۵ الف ۶ الف / DSR ۱۳۱۰
رده‌بندی دیویی	: ۹۵۵/۰۷۴۰۷۲۷
شماره کتابخانه ملی	: ۲۴۱۹۰-۸۵ م

نام کتاب : اسناد تاریخی خاندان غفاری (جلد پنجم)
به کوشش : کریم اصفهانیان - بهرام غفاری
ناشر : انتشارات دکتر محمود افشار یزدی
شماره انتشار : ۱۸۱
شماره گنجینه اسناد و تاریخ ایران: ۵۴
شمارگان : ۵۰۰
پردازندگان نشان موقوفه: طراح مرتضی ممیز، خط از محمد احصائی
آماده‌سازی فنی : بیوک رضائی (انتشارات ثریا)
چاپ : چاپخانه ترانه
صحافی : سیدین
نوبت چاپ : اول
سال چاپ : ۱۳۹۴
بها : ۴۸۰۰۰ تومان
حق چاپ برای ناشر محفوظ است

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۹۴۲-۴۴-۶ ISBN 978-600-5942-44-6

Afshar Foundation [mailto:info@m-afshar.net]

مجموعه آثار ادبی و تاریخی
موقوفات دکتر محمود افشار زیدی

شماره ۱۸۱

هیأت گزینش کتاب و جوایز*

دکتر سید مصطفی محقق داماد - دکتر محمدرضا شفیعی کدکنی

دکتر ژاله آموزگار - کاوه بیات - دکتر جلال خالقی مطلق

دکتر محمود امیدسالار - دکتر حسن انوری - دکتر فتح‌الله مجتبائی

* درگذشتگان:

دکتر یحیی مهدوی - دکتر جواد شیخ‌الاسلامی - دکتر اصغر مهدوی - دکتر سید جعفر شهیدی -

ایرج افشار

فهرست مندرجات

- یادداشت..... ۴
- چهل و پنج
- شرح حال فرخ خان امین الدوله غفاری به قلم حسنعلی غفاری..... ۴
- چهل و نه
- یادداشت استاد ایرج افشار بر جلد اول..... ۳
- فرمان ناصرالدین شاه قاجار به محمدحسن خان حاکم کاشان: واگذاری قریهٔ بیدگل
- کاشان به سیف الدوله..... ۳
- فرمان ناصرالدین شاه به میرزا هاشم خان امین الدوله..... ۵
- فرمان ناصرالدین شاه قاجار به امیراصلان خان مجدالدوله: بدهی حاج ملّارفع مجتهد
- و فشار طلبکاران..... ۶
- فرمان ناصرالدین شاه به فرزندش کامران میرزا: پرداخت دویست تومان خلعت‌بهای
- نوروزی نهند..... ۷
- فرمان ناصرالدین شاه به میرزا ابوالقاسم خان مستوفی: پرداخت دویست تومان به
- ابوالحسن خان پیشخدمت برای رفتن به کربلا..... ۹
- فرمان ناصرالدین شاه به حسام‌الملک حکمران کرمانشاهان: دویست تومان سهم
- خلعت‌بهای نوروزی ولایت بروجرد..... ۹
- فرمان ناصرالدین شاه به فرزندش سلطان مسعود میرزا: پرداخت یک هزار تومان
- خلعت‌بهای نوروزی..... ۱۰
- فرمان ناصرالدین شاه قاجار به فرزندش ظل‌السلطان: پرداخت یک هزار تومان بابت
- خلعت‌بهای نوروزی..... ۱۱
- فرمان ناصرالدین شاه به فرزندش ظل‌السلطان: پرداخت یک هزار تومان خلعت‌بهای
- نوروزی ولایت اصفهان..... ۱۲
- فرمان ناصرالدین شاه پرداخت یکصد تومان خلعت‌بهای نوروزی..... ۱۳

- عریضه لوطی‌باشی (لوطی علی‌خان) به ناصرالدین شاه: تظلم از دست طلبکاران! ۱۴
- نامه امین خلوت به ناصرالدین شاه: تعدیات اهالی کهلا به شاهسون در خمه ۱۵
- عریضه عزیزخان خواجه به ناصرالدین شاه: پریشانی به سرحد کمال رسیده است! ۱۶
- عریضه امین خلوت به ناصرالدین شاه: درباره ملبوس یکصد و بیست تفنگدار ۱۷
- گزارش امین خلوت به ناصرالدین شاه: درباره ملاقات با وزیر مختار اطریش ۱۸
- عریضه حسن خان خوانساری به ناصرالدین شاه: بلا تکلیفی در دارالخلافه ۲۰
- عریضه حاجی صالح به ناصرالدین شاه: دو سال عریضه‌نگاری برای اضافه مواجب ۲۱
- عریضه میرمهدی خان تفنگدار طالشی به ناصرالدین شاه: تقاضای مالی ۲۱
- عریضه محمدتقی به ناصرالدین شاه: مفقود شدن فرمان اضافه مستمری ۲۳
- عریضه حاجی عمو (حاجی سیف‌الدوله میرزا) به ناصرالدین شاه: تقاضای شغل برای
فرزند خود ۲۴
- عریضه حسین و علی به ناصرالدین شاه: تقاضای شغل ۲۵
- عریضه حسین خان و علی خان تفنگداران شاه به ناصرالدین شاه: دو سال نوکری بدون
مواجب ۲۵
- عریضه حسین نام به ناصرالدین شاه و ارجاع آن به امین‌السلطان: تقاضای پیشخدمتی ۲۶
- عریضه‌ای به خط زنانه به ناصرالدین شاه: تقاضای شغل برای مختارخان بنی‌کیا ۲۷
- عریضه غلامزاد حاجی احمدخان به ناصرالدین شاه: تقاضای منصب موروثی ۲۸
- عریضه محمود فرزند حاجی زین‌العابدین به ناصرالدین شاه: تقاضای شغل ۲۹
- عریضه محمدحسن به ناصرالدین شاه: شکایت از تنگی معیشت ۳۰
- عریضه مهدی پسر محمدعلی خان به ناصرالدین شاه: فروش خانه مسکونی به علت
استیصال ۳۱
- عریضه دختر حاجی محمدزمان خان کلاتی به ناصرالدین شاه: تقاضای برقراری مواجب ۳۲
- عریضه محمود پسر وزیر امین اقدس به ناصرالدین شاه: درخواست شغل فراشی خلوت
شاه ۳۳
- عریضه رضاقلی به ناصرالدین شاه: تقاضای منصب تفنگداری شاه ۳۴
- عریضه دختر فراش خلوت به ناصرالدین شاه: تقاضای حقوق و مزایا برای پدرش ۳۵
- عریضه ناصر طبیب به ناصرالدین شاه: تقاضای مقرری یا مستمری ۳۵

- عریضه سهراب خان تفنگدار به ناصرالدین شاه: فوت «چهره» و تقاضای مساعدت..... ۳۷
- عریضه تلگرافی ابوالفتح میرزا از مشهد به ناصرالدین شاه: درباره خانوار فیروزه..... ۳۸
- عریضه یکی از زنان درباری به ناصرالدین شاه: تقاضای امضای فرامین افسرالدوله..... ۴۰
- عریضه امین اقدس به ناصرالدین شاه: تقاضای شغل پیشخدمتی برای غلامحسین خان..... ۴۱
- عریضه عمه ناصرالدین شاه: تقاضای پرداخت حقوق حسن خان نوایی به بازماندگانش.... ۴۱
- عریضه محمدهاشم تفنگدار شاهی به ناصرالدین شاه: تقاضای یکصد تومان افزایش
مواجب..... ۴۲
- عریضه سیده به ناصرالدین شاه: تقاضای شغل فراش خلوتی برای اسدالله پسر مجدالاشراف..... ۴۳
- عریضه به ناصرالدین شاه: راجع به بدهی نورمحمدخان سرتیپ..... ۴۳
- عریضه اسمعیل از حرم خانه شاه: محروم از انعام شاهانه..... ۴۴
- عریضه محمدعلی پسر نجفقلی خان افشار به ناصرالدین شاه: تقاضای شغل تفنگداری
در رکاب شاه..... ۴۵
- عریضه فتحعلی به ناصرالدین شاه: تقاضای منصب فراش خلوتی..... ۴۶
- عریضه غلامعلی پسر نقیب الممالک به ناصرالدین شاه: تقاضای شغل فراشی خلوت شاه..... ۴۶
- عریضه پسر ابراهیم دامغانی به ناصرالدین شاه: تقاضای اشتغال در سلک تفنگداران شاه..... ۴۷
- عریضه آقا محمد نایب سرایدار موزه و خزانه به ناصرالدین شاه: تقاضای مساعدت مالی..... ۴۸
- عریضه اسمعیل خان از خدمتکاران دربار به ناصرالدین شاه: تقاضای مستمری ماهانه..... ۴۹
- عریضه مرتضی شهرستانی به ناصرالدین شاه: استیصال و پریشانی و تقاضای مساعدت..... ۴۹
- عریضه علی اصغر فرزند سلطان خان به ناصرالدین شاه: خدمتگزار بی مواجب..... ۵۰
- عریضه به ناصرالدین شاه: قرض و پریشانی و تقاضای پنجاه تومان اضافه مواجب..... ۵۱
- عرض و استدعای کمینه دعاگو عیال آقاتقی مرحوم: تقاضای مساعدت مالی..... ۵۲
- عریضه «عجب ناز» به ناصرالدین شاه: تقاضای شغل برای برادرزاده یتیمش..... ۵۳
- عریضه محمدحسن خان به ناصرالدین شاه: تقاضای شغل فراشی خلوت شاه..... ۵۳
- عریضه نوه محمدخان امیرتومان به ناصرالدین شاه: تقاضای منصبی در خلوت شاه..... ۵۴
- عریضه یکی از رجال به ناصرالدین شاه: یادآوری درخصوص وعده مساعدت مالی..... ۵۵
- عریضه به ناصرالدین شاه: تقاضای خلعت بها برای رهایی از دست طلبکاران..... ۵۶
- عریضه شاپور ولد آقامسیح به ناصرالدین شاه: تقاضای شغل پیشخدمتی..... ۵۷

- عریضه رعیت یکی از قراء کاشان به ناصرالدین شاه: اجحاف در اخذ مالیات..... ۵۷
- عریضه قاسم پسر مرحوم آقارجب رخت‌دار به ناصرالدین شاه: تقاضای شغل..... ۶۰
- عریضه رحیم تفنگدار به ناصرالدین شاه: تقاضای مرخصی برای تشرّف به مکه معظمه.... ۶۰
- عریضه حاجی رحیم فراش خلوت به ناصرالدین شاه: موافقت با استخدام پسر از
موجب پدر..... ۶۱
- عریضه اصلان تفنگدار شاه به ناصرالدین شاه: تقاضای رفع مزاحمت از مزرعه صحراشور. ۶۲
- عریضه محمد نقاش باشی (کمال‌الملک) به ناصرالدین شاه: با یکصد و شصت تومان
موجب امر خانه‌زاد نمی‌گذرد..... ۶۳
- عریضه یکی از مسؤولین به ناصرالدین شاه درباره رعایت یهودیان..... ۶۳
- عریضه شاهزاده محمدحسن معتضدالدوله به ناصرالدین شاه: تهدید به گدایی و سقایی
در عتبات عالیات!..... ۶۵
- عریضه کیقباد پسر احمد میرزا به ناصرالدین شاه: شاهزاده مستحق!..... ۶۵
- عریضه امین خلوت به ناصرالدین شاه: تقاضای اسب برای حاج شیخ جعفر مجتهد..... ۶۷
- عریضه میرزا رفیع‌خان از کارکنان وزارت امور خارجه به ناصرالدین شاه: کثرت عیال،
قرض بی‌شمار..... ۶۷
- عریضه اسکندر میرزا به ناصرالدین شاه: تأخیر در ازدواج فرزند به علت قرض و پریشانی. ۶۸
- عریضه محمدابراهیم‌خان فرزند فرخ‌خان امین‌الدوله به ناصرالدین شاه: تقاضای
پیشخدمتی شاه..... ۶۹
- عریضه محمدتقی نوائی به ناصرالدین شاه: عُسرت و پریشانی فرزند منشی‌الممالک..... ۷۰
- عریضه یکی از بستگان فرخ‌خان امین‌الدوله به ناصرالدین شاه: بدهکاری در نتیجه
همسفری با شاه!..... ۷۱
- عریضه خانه‌زاد رضاقلی صندوقدار به ناصرالدین شاه: سیصد تومان قرض، پانزده نفر
اولاد و عیال..... ۷۲
- عریضه ابوالقاسم آبدار به ناصرالدین شاه: پریشانی و تنگی معیشت..... ۷۳
- عریضه عباس شکارچی شاه به ناصرالدین شاه: تنگدستی و تقاضای خلعت بها..... ۷۳
- عریضه حسین‌خان قاجار به ناصرالدین شاه: شکایت از سختی معیشت و تقاضای
ارجاع کار..... ۷۴

- عریضه نصرالله تفنگدار شاهی به ناصرالدین شاه: بیماری و تنگدستی و معطلی برای پول
 ۷۵ غذا و دوا
- عریضه اسدآقا از کارکنان اندرون ناصرالدین شاه: تقاضای منصب فراشی خلوت شاه..... ۷۶
 عریضه سید محمدعلی کاشانی به ناصرالدین شاه: تقاضای انعام برای پرداخت قروض و
 ۷۷ اجازه بازگشت به کاشان
- عریضه غلامحسین پناهنده به ایران به ناصرالدین شاه: سی نفر عیال نان می خواهند..... ۷۷
 عریضه همشیره نایب ناظر به ناصرالدین شاه: تقاضای کار برای فرزندش..... ۷۸
 عریضه شیخ الاطباء به ناصرالدین شاه: تنگدستی طبیب..... ۸۰
 عریضه امین دیوان به ناصرالدین شاه: بدهکار شدن امین دیوان..... ۸۰
 عریضه همسر یکی از شاهزادگان به ناصرالدین شاه: تقاضای صدور فرمان برای افزایش
 ۸۱ مواجب
- عریضه غلامحسین از خدمتکاران انیسالدوله به ناصرالدین شاه: تنگی معیشت و
 ۸۲ تقاضای مساعدت مالی
- عریضه محمدتقی پیشخدمت خلوت به ناصرالدین شاه: شکایت از قطع نصف مستمری... ۸۳
 عریضه به ناصرالدین شاه: درخواست اشتغال داماد محمدرضاخان شیرازی..... ۸۴
 عریضه حسینعلی عکاس به ناصرالدین شاه: پانصد تومان ضرر همسفری با شاه!..... ۸۵
 عریضه به ناصرالدین شاه: تقاضای کالسکه برای شجاعالدوله..... ۸۶
 عریضه عزتالدوله به برادرش ناصرالدین شاه: تهدید به بست نشینی..... ۸۷
 عریضه میرزا محمدخان (اقبالالدوله) به ناصرالدین شاه: بی‌نظمی در تفنگداران شاهی..... ۸۸
 عریضه ابراهیم نایب اصطبل شاه به ناصرالدین شاه: تقاضای شغل برای فرزندش «خان
 ۸۹ کوچولو»
- عریضه غلام خان‌زاد علی‌اکبر به ناصرالدین شاه: تقاضای شغل تفنگداری..... ۹۰
 عریضه رحیم تفنگدار شاه به ناصرالدین شاه: شکایت طلبکاران و توقیف مواجب
 ۹۰ تفنگدار
- عریضه عباس‌بک تفنگدار به ناصرالدین شاه: تقاضای افزایش مواجب..... ۹۱
 عریضه فاطمه خانم خاله ناصرالدین شاه: شکایت از تنگدستی..... ۹۲
 عریضه حبیب‌الله برادر فاطمه‌باجی به ناصرالدین شاه: تقاضای مواجب و مقرری..... ۹۳

- عریضة شاه مراد میرزا به ناصرالدین شاه: تقاضای مساعدت مالی و اجازه حضور در باغ مبارکه. ۹۴.....
- عریضة ابوالقاسم خان فرزندخوانده زینت الدوله به ناصرالدین شاه: تنگی معیشت و کثرت عائله. ۹۵.....
- عریضة «حاجی لله» لله غلامعلی ملیجک به ناصرالدین شاه: تقاضای شغل فراشی خلوت. ۹۶.....
- عریضة خانه زاد علی برادر سکینه خانم چیزری به ناصرالدین شاه: تقاضای کمک و برقراری مستمری. ۹۷.....
- عریضة سیدعلی دایی ملیجک به ناصرالدین شاه: تقاضای کار. ۹۷.....
- عریضة نظام السلطنه به ناصرالدین شاه: درباره مالیات خوزستان و لرستان. ۹۸.....
- عریضة آغا محمد به ناصرالدین شاه: درخواست منصب تفنگداری برای برادرش. ۱۰۱.....
- عریضة محمدحسن به ناصرالدین شاه: تقاضای شغل پیشخدمتی برای فرزندش. ۱۰۱.....
- عریضة غلامحسن برادر ریحان خانم به ناصرالدین شاه: تقاضای شغل فراشی خلوت. ۱۰۲.....
- عریضة محمدعلی پسر امین الصحه به ناصرالدین شاه: شکایت از عسرت و پریشانی. ۱۰۲.....
- عریضة کریم الله پسر مرحوم شکرالله خان یوزباشی طالش به ناصرالدین شاه: جان نثاری در سرحدات روسیه. ۱۰۳.....
- عریضة اعتصام الدوله به ناصرالدین شاه: قطع خرج سفره اطاق نظام. ۱۰۴.....
- عریضة داعی دوام دولت هدایت الله [طیب شاه]: تقاضای مساعدت مالی. ۱۰۵.....
- عریضة معلم رکن السلطنه پسر ناصرالدین شاه: بدهکاری و پریشانی معلم شاهزاده. ۱۰۶.....
- عریضة یکی از زنان اندرون به ناصرالدین شاه: تقاضای شغل برای برادرزاده خود. ۱۰۷.....
- عریضة باغبان باشی به ناصرالدین شاه: خانه و اسباب خانه در گرو بانک روس. ۱۰۸.....
- عریضة حاجی آقاریع از کارکنان دربار ناصرالدین شاه: عسرت و پریشانی با سی سر عائله. ۱۰۹.....
- عریضة محمدرضا شینی به ناصرالدین شاه: شکایت از تفنگدار شاهی. ۱۱۰.....
- عریضة یوسف پسر غلامحسین اشرفی به ناصرالدین شاه: تقاضای توجه. ۱۱۰.....
- عریضة ابوالحسن و احمد پیشخدمت به ناصرالدین شاه: تقاضای خلعت. ۱۱۱.....
- عریضة محقق به ناصرالدین شاه: هزار تومان هزینه همسفری با شاه. ۱۱۲.....

- عریضة مادر یحیی خان به شمسالدوله همسر ناصرالدین شاه: نگرانی مادر از سرنوشت
 ۱۱۴..... طفل یتیم خود
- ۱۱۵..... سفر ناصرالدین شاه به کجور مازندران و بیلاقات
- ۱۱۷..... انعام تفنگداران ناصرالدین شاه در سفر شهرستانک
- ۱۱۷..... فهرست مستدعیات امین خلوت از ناصرالدین شاه
- ۱۱۹..... صورت اسامی عملة خلوت همایون [ناصرالدین شاه]
- ۱۲۰..... صورت کشیک فراشان خلوت سرکاری ۱۳۰۲ در ذی قعدة الحرام تخاقوی نیل
- ۱۲۱..... صورت منازل البلد فارس از طهران الی فیروزآباد
- ۱۲۳..... کتابچه سفر فارس ناصرالدین شاه که وقوع نیافت
- ۱۲۸..... تفصیل و دستورالعمل سفر ناصرالدین شاه به بیلاق و کلاردشت
- نامه ناصرالدین شاه به میرزا علی اصغر خان امین السلطان: بست نشستن آقا
 محمد محسن تاجر در منزل امین اقدس.....
 ۱۳۰.....
- دستخط ناصرالدین شاه به مشکوة الملک: اعلام وصول نامه شاه.....
 ۱۳۱.....
- دستخط ناصرالدین شاه خطاب به امین خلوت: صورت خلعت بهای سال نو.....
 ۱۳۱.....
- موافقت ناصرالدین شاه با تفنگداری مهدی بک.....
 ۱۳۱.....
- نامه میرزا زین العابدین امام جمعه تهران به ناصرالدین شاه: توصیه یکی از روحانیون...
 ۱۳۲.....
- استمداد محمد علی قاجار رئیس معلول تلگرافخانه قوچان از ناصرالدین شاه.....
 ۱۳۲.....
- اظهار مرحمت شاه به وزیر مختار اطیش.....
 ۱۳۴.....
- فهرست عرض و استدعای جانثار مداح طغرل.....
 ۱۳۴.....
- تقاضای پرداخت حقوق میرزا رضای معین الملک به بازماندگان او و موافقت
 ناصرالدین شاه.....
 ۱۳۵.....
- صورت تقسیم خلعت بهای سنه آتیه لوی نیل.....
 ۱۳۶.....
- درخواست محمود تفنگدار از ناصرالدین شاه برای سفر به مشهد مقدس.....
 ۱۳۷.....
- دستور ناصرالدین شاه به امین خلوت: انتصاب هاشم خان به سمت تفنگدار مخصوص.....
 ۱۳۷.....
- صدور فرمان ناصرالدین شاه دایر به تخصیص خلعت بها به پسرهای مرحوم
 ادیب الملک.....
 ۱۳۸.....
- ابلاغ دستور ناصرالدین شاه به میرزا هاشم خان امین الدوله: رعایت حال رعایای کاشان.....
 ۱۳۸.....

- نامه گوهر عروس استاد شیرجعفر به ناصرالدین شاه: تقاضای تمديد مهلت برای ادای
قرض..... ۱۳۹
- تقاضای مدد معاش و خلعت بهای آذربایجان از ناصرالدین شاه..... ۱۴۰
- تقاضای پانصد تومان مساعده از ناصرالدین شاه، برای برپایی روضه خوانی دهه عاشورا... ۱۴۱
نامه ناصرالدین شاه به میرزا علی اصغر خان امین السلطان: اعطای خلعت بهابرای
آغامحمدخان خواجه..... ۱۴۲
- اعتراض ناصرالدین شاه به محل تأمین خلعت بهای نوروزی..... ۱۴۲
- تقدیم یکصد تومان پول سفید و پنجاه عدد اشرفی به ناصرالدین شاه..... ۱۴۳
ابلاغ حکم ناصرالدین شاه به رئیس تفنگداران شاه: اعزام تفنگدار برای رسیدگی و
احقاق حق عارضین..... ۱۴۲
- اعزام محمدعلی خان به دستور ناصرالدین شاه به مأموریت مشهد و فیروزکوه..... ۱۴۴
- راپرت وزارت عدلیه اعظم به ناصرالدین شاه: شکایت زوجه پیشخدمت مخصوص شاه..... ۱۴۵
راپورت وزارت عدلیه: شکایت نواده همسر حاج خازن الملک..... ۱۴۵
- گزارشی به ناصرالدین شاه در خصوص مسائل مختلف..... ۱۴۶
- ارسال پول از آذربایجان به ناصرالدین شاه..... ۱۴۷
- تلگراف ناصرالدین شاه از پاریس به معتمدالحرم: اعلام سلامتی..... ۱۴۸
- دستور کتبی ناصرالدین شاه به وزیر دربار: سوء استفاده در گمرک..... ۱۴۸
- دستور ناصرالدین شاه به امین خلوت: پیشخدمتی آقا سیدعلی فراش خلوت..... ۱۴۹
دستور ناصرالدین شاه مبنی بر پرداخت یکصد تومان خلعت بها به حسن خان فراش
خلوت..... ۱۴۹
- دستور تقسیم مواجب و جیره والی خان بین وراث او از طرف ناصرالدین شاه به
صدراعظم..... ۱۵۰
- دستور پرداخت پانصد تومان خلعت بهای نوروزی به سید عبدالکریم خان و میرپنجه... ۱۵۱
تظلم نوکر لاریجانی..... ۱۵۲
- اعلان دولتی (مقررات عبور و مرور در خیابان شمیران در دوره ناصرالدین شاه)..... ۱۵۲
نامه آقارضا عکاس باشی (آجودان مخصوص، اقبال السلطنه بعدی) راجع به چاپ
عکسها..... ۱۵۳

- اقرارنامه شرعی میرزا علی اکبر مبنی بر بخشیدن مایملک خود به خاله اش مادر
 ۱۵۴ محمدابراهیم خان معاون الدوله
- ۱۵۴ سواد امتیاز راه آهن تهران تا حضرت عبدالعظیم
- ۱۵۸ تقاضای خلعت بها برای آقا محمد نائب سرایدار خانه مبارکه ناصرالدین شاه
- ۱۵۸ توبه نامه محمد کاظم بیگ از اعمال شنیعه خلاف شرع
- ۱۵۹ نامه آقا سید حسن واعظ ظاهراً به مهد علیا: متعرض واعظ نشوند عجلتاً در شهر بماند.
- عریضه رعایای قریه ولدقان از قراء امین الدوله: عدم استطاعت رعایا در پرداخت
 ۱۶۰ مالیات.
- ۱۶۱ تمسک: مالیات استرabad و چهارصد تومان خلعت ترکمان
- ۱۶۲ نامه حشمت الدوله حمزه میرزا: تقاضای تشویق محمد کریم خان تفنگدار
- ۱۶۳ پیشنهاد انتخاب میرزا مصطفی خان در زمان ناصرالدین شاه: تشخیص سرحد
- ۱۶۳ احضار صنیع الدوله و امین السلطنه و موجول خان به دربار ناصرالدین شاه
- نامه دبیرالملک وزیر رسائل (رئیس دفتر) ناصرالدین شاه: امرار معاش را به قرض
 ۱۶۴ می گذرانم
- ۱۶۵ اعزام تفنگدار معقول کارآمد به خمسه برای کارهای عمیدالملک
- ۱۶۵ چهارنامه درباره عقد و ازدواج غلامعلی عزیزالسلطان ملیجک ناصرالدین شاه
- ۱۸۰ تقاضای سیصد تومان خلعت بها به شیخ الاطباء
- ۱۸۰ شکایت اسکندر خان تفنگدار از روزگار
- ۱۸۲ صورت پیشکش امین حضرت از تیر و تفنگ تا پیانو
- ۱۸۴ تلگراف محمدعلی خان امین السلطنه: تجویز زالو از طرف میرزا عبدالکریم حکیم
- استفتاء شرعی درباره نجس بودن یا نبودن اسطوخودوس از آقا سید مصطفی محمد
 ۱۸۴ کاشانی
- ۱۸۵ نامه میرشکار به فرقچی: دستور راهنمایی لازم برای شکار کبک، قوچ و میش
- ۱۸۶ تأسیس وزارت عدلیه در دوره سلطنت ناصرالدین شاه قاجار در سال ۱۳۰۴ ه. ق
- ۱۹۷ پیشنهاد نظم الملک برای آوردن آب لار به تهران
- ۲۱۰ فرمان برقراری مواجب میرزا علی محمد منشی رسائل درباره والده او
- ۲۱۲ استشهاد مبنی بر هرزگی و فحاشی تفنگدار مست و شکستن در خانه مادرزن با لگد!

- ۲۱۳..... تخصیص خلعت بهای قم و کاشان به آقامردک (دایی ملیجک).
- ۲۱۴..... تلگراف از سبزوار به طهران: تنبیه و حبس روزه خواران. نامه‌ای است ظاهراً از کارگزار غلامحسین خان غفاری به نامبرده غلّه طهران عوض جیره و علیق داده نمی‌شود.
- ۲۱۵..... تلگراف امیرآخور از همراهان ناصرالدین شاه در سفر دوم شاه به اروپا.
- ۲۱۶..... نامه به امین خلوت وزیر مخصوص: پرداخت خلعت بها به خان محقق. احتمالاً نامه امین السلطان به امین خلوت: عدم پرداخت خلعت بهای کرمانشاهان به شیخ‌الاطباء.
- ۲۱۹..... احتمالاً از امین السلطان به امین خلوت: حرکت دادن ایل افشار. دستخط میرزا علی اصغر خان امین السلطان به غلامحسین خان غفاری امین خلوت: مطایبه.
- ۲۲۰..... نامه علی اصغر خان امین السلطان به امین خلوت: انتصاب تقی خان به سمت پیشخدمت حضور.
- ۲۲۱..... نامه علی اصغر خان امین السلطان ظاهراً به امین خلوت: انتصاب پسر محمدحسن خان پیشخدمت خاصه.
- ۲۲۱..... نامه میرزا علی اصغر خان امین السلطان به امین خلوت: تخصیص خلعت بهای فارس به اعتماد السلطنه.
- ۲۲۲..... نامه صدراعظم به امین خلوت وزیر مخصوص: سفارش میرزا محمدعلی خان مترجم.
- ۲۲۳..... نامه صدراعظم ناصرالدین شاه: دستور تعجیل در ارسال کتابچه دستورالعمل کرمان. نامه صدراعظم به اقبال‌الدوله وزیر مخصوص: انتصاب مصطفی خان نواده مرحوم احمدخان نوایی.
- ۲۲۳..... نامه علی اصغر خان امین السلطان به امین خلوت: انتصاب محمدحسین بیک به سمت تفنگدار شاه.
- ۲۲۴..... نامه از طرف میرزا علی اصغر خان امین السلطان به امین خلوت: انتصاب فرزندان عمیدالملک به سمت پیشخدمتی افتخاری.
- ۲۲۴..... تلگراف علی اصغر خان امین السلطان از برایتون انگلستان در سفر سوم ناصرالدین شاه به اروپا: اظهار تشکر از همدردی هموطنان.
- ۲۲۵.....

- ۲۲۵..... نامه کشیکچی باشی ظاهراً به امین السلطان: موافقت با برقراری مواجب
- ۲۲۶..... نامه صدراعظم به امین خلوت وزیر مخصوص: سفارش میرزا عبدالباقی خان سرهنگ
- ۲۲۷..... نامه اعتمادالحرم به امین السلطان: برقراری کشیک برای حبیب الله خان
دعوت سپهسالار اعظم و وزیر امور خارجه از غلامحسین خان غفاری برای شرکت در
۲۲۹..... مراسم تولد ناصرالدین شاه.....
- ۲۲۹..... نامه حاج میرزا حسین سپهسالار صدراعظم ناصرالدین شاه: ارتقاء شغل محمدتقی خان
نامه میرزا حسین خان سپهسالار به میرزا محمدحسین خان (فرخ خان ثانی): در سفر
۲۳۰..... دوم شاه به اروپا: در التزام رکاب خواهید بود.....
نامه میرزا حسین خان سپهسالار (صدراعظم) به میرزا محمدخان امین خلوت: خبر
۲۳۱..... سفر شاه به فرنگستان.....
اطلاعیه میرزا علی خان منشی حضور (امین الملک - امین الدوله): تعیین وقت برای
۲۳۴..... مراجعه.....
نامه میرزا علی خان امین الدوله به غلامحسین خان غفاری: انعامات عملة خلوت
۲۳۴..... همایونی.....
نامه میرزا علی خان امین الملک (امین الدوله بعدی) به غلامحسین خان غفاری: ارسال
۲۳۵..... سفرنامه ناصرالدین شاه به غلامحسین خان.....
نامه میرزا علی خان امین الملک (امین الدوله) به آقامحمدعلی آبدارباشی: زیارت
۲۳۶..... دوستان در قصر ناصرالدین شاه.....
۲۳۷..... وصیت نامه مرحوم حاج میرزا علی خان امین الدوله.....
نامه میرزا مهدی به فرزندش فرخ خان غفاری: هرزگی و بست نشستن آقا سید محمود
۲۴۵..... در کاشان.....
نامه میرزا مهدی به فرزندش فرخ خان غفاری: توصیه فرزند حجة الاسلام آقامحمد
۲۴۶..... مهديا.....
نامه میرزا محمد مهدی به فرزندش فرخ خان امین الدوله: ظلم و تعدی ملاحسین به
۲۴۷..... اهالی روستای جاسب.....
نامه میرزا محمد مهدی به فرزندش میرزا ابوطالب (فرخ خان امین الدوله): توصیه
۲۴۸..... عزیزالله روضه خوان.....

- ۲۴۹..... وصیت‌نامه میرزا مهدی پدر فرخ‌خان غفاری (امین‌الملک - امین‌الدوله).....
- ۲۵۴..... نامه‌ای از میان‌کاله ظاهراً به فرخ‌خان: ارسال پیشکش و بارخانه.....
نامه میرزا همایون غفاری به فرخ‌خان امین‌الدوله: ماجرای شترهای امین‌الدوله در
- ۲۵۴..... کاشان.....
نامه شاهزاده اسمعیل میرزا از کاشان به فرخ‌خان امین‌الدوله: زد و خورد بین دسته‌های
- ۲۵۷..... عزاداری.....
- ۲۵۸..... نامه اسمعیل میرزا حاکم کاشان به فرخ‌خان امین‌الدوله: تیراندازی در ملاً عام.....
- ۲۵۹..... نامه عده‌ای از اهالی کاشان به فرخ‌خان: اظهار مسرت از خوار شدن دشمن فرخ‌خان.....
نامه فرخ‌خان امین‌الملک به برادرش میرزا هاشم‌خان: انتصاب غلامحسین‌خان به
- ۲۶۰..... سمت حاکم قزوین.....
نامه میرزا رضا غفاری مترجم به محمدحسین‌خان غفاری: ترجمه روزنامه‌های
- ۲۶۱..... خارجی برای ناصرالدین‌شاه.....
- ۲۶۱..... مصالحه شرعی فرخ‌خان قبل از دوره امین‌الملکی با آقا محمدرضا تاجر کاشانی.....
- ۲۶۲..... وصیت‌نامه فرخ‌خان امین‌الدوله کاشانی.....
- ۲۷۳..... شرح حال و مناصب دولتی مرحوم میرزا محمدخان اقبال‌الدوله.....
نامه میرزا محمدخان اقبال‌الدوله به غلامحسین‌خان غفاری: کسب اجازه از شاه برای
- ۲۷۴..... رفتن به محمدآباد.....
نامه میرزا محمدخان اقبال‌الدوله به غلامحسین‌خان امین‌خلوت: مخارج خانه و
- ۲۷۴..... مواجب نوکرها.....
نامه میرزا محمدخان اقبال‌الدوله به غلامحسین‌خان امین‌خلوت: تمدید مأموریت
- ۲۷۵..... نصرالله‌خان تفنگدار.....
نامه میرزا محمدخان اقبال‌الدوله به غلامحسین‌خان امین‌خلوت: رساندن تلگراف
- ۲۷۵..... علی‌خان به شاه.....
نامه میرزا محمدخان اقبال‌الدوله به غلامحسین‌خان غفاری: امید به بهبود حال
- ۲۷۶..... فرخ‌خان امین‌الدوله.....
- ۲۷۷..... نامه میرزا محمدخان اقبال‌الدوله به غلامحسین‌خان غفاری: ناهار در باغ امین‌حضور..

- نامه میرزا محمدخان اقبال الدوله به غلامحسین خان غفاری: درخصوص
 ۲۷۸ تشریف‌فرمایی شاه.....
- نامه میرزا محمدخان اقبال الدوله به غلامحسین خان غفاری: انصراف از رفتن به
 ۲۷۸ زیارت حضرت عبدالعظیم به علت بیماری فرخنده خانم.....
- نامه میرزا محمدخان اقبال الدوله به غلامحسین خان امین خلوت: ارسال طومار چادر
 ۲۷۹ عمله خلوت شاه.....
- نامه میرزا محمدخان اقبال الدوله به غلامحسین خان امین خلوت: تشدید بیماری
 ۲۷۹ فرخ خان امین الدوله.....
- نامه میرزا محمدخان اقبال الدوله به غلامحسین خان امین خلوت: دستخط‌هایی که
 ۲۸۰ باید به عرض شاه برسد.....
- نامه اقبال الدوله به برادرش غلامحسین خان غفاری امین خلوت: بی‌پولی اقبال الدوله
 ۲۸۰ رئیس تفنگداران شاه در شب عید.....
- نامه میرزا محمدخان اقبال الدوله به غلامحسین خان امین خلوت: عارضه زکام علت
 ۲۸۱ عدم حضور در دربار.....
- نامه میرزا محمدخان اقبال الدوله به غلامحسین خان امین خلوت: تب و درد گلو مانع
 ۲۸۱ حضور در دربار.....
- نامه اقبال الدوله به برادرش غلامحسین خان امین خلوت: پریشانی نصرالله خان تفنگدار
 ۲۸۲ و خلعت و کیل الملک.....
- نامه اقبال الدوله به برادرش غلامحسین خان امین خلوت: عدم حضور در دربار به علت
 ۲۸۲ کثرت کار.....
- نامه میرزا محمدخان اقبال الدوله به غلامحسین خان امین خلوت: اعزام احکام شاه.....
 ۲۸۳ نامه اقبال الدوله به غلامحسین خان امین خلوت: تقدیم تلگرافها برای ملاحظه شاه بعد
 ۲۸۳ از افطار.....
- نامه میرزا محمدخان اقبال الدوله به غلامحسین خان غفاری: درخواست ارزیابی قیمت
 ۲۸۴ املاک ورثه میرزا هاشم خان امین الدوله در کاشان و چیذر.....
- نامه میرزا محمدخان اقبال الدوله به غلامحسین خان امین خلوت: مواظب حال
 ۲۸۴ تفنگدارها باشید.....

- نامه میرزا محمدخان اقبال‌الدوله به غلامحسین خان امین‌خلوت: یادآوری به میرزا
 ۲۸۵ علی‌خان درخصوص خلعت
- نامه میرزا محمدخان اقبال‌الدوله به غلامحسین خان غفاری: فرار از گرمای شهر تهران
 ۲۸۶ به چیدر شمیران
- نامه اقبال‌الدوله رئیس تفنگداران ناصرالدین شاه به غلامحسین خان: تنبیه تفنگداران
 ۲۸۷ خاطی
- نامه اقبال‌الدوله امین‌خلوت و رئیس تفنگداران به غلامحسین خان: اعزام تفنگدار برای
 ۲۸۷ کامران میرزا
- نامه اقبال‌الدوله به برادرش غلامحسین خان: کسب اجازه از شاه برای اعزام اسدالله خان
 ۲۸۷ تفنگدار به مازندران
- نامه اقبال‌الدوله به غلامحسین خان امین‌خلوت: حمایت اعتضادالدوله و علی‌خان از
 ۲۸۸ عارضین کاشان
- نامه اقبال‌الدوله به غلامحسین خان امین‌خلوت: مهمانی حرم شاه
 ۲۸۹
- نامه میرزا محمدخان اقبال‌الدوله به غلامحسین خان امین‌خلوت: دربخانه بروید
 ۲۹۰ تلگراف میرزا محمدخان اقبال‌الدوله به برادرش غلامحسین خان امین‌خلوت: اعلام
 ۲۹۰ سلامتی
- نامه کنت دو مونت فرت (نظم‌الملک) رئیس نظمی به میرزا محمدخان غفاری: زد و
 ۲۹۱ خورد فراش‌های شاهی با مأمورین پلیس
- نامه اقبال‌الدوله به یحیی خان مشیرالدوله: سیگار دست‌پیچ برای مشیرالدوله
 ۲۹۲
- نامه اقبال‌الدوله به پدرش میرزا هاشم خان امین‌الدوله: رجال دربار در حضور شاه
 ۲۹۲
- نامه اقبال‌الدوله به پدرش میرزا هاشم خان: عدم حضور در دربار شاه به علت بیماری
 ۲۹۳
 نامه میرزا محمدخان اقبال‌الدوله به غلامحسین خان: تقاضای اسب سواری برای میرزا
 ۲۹۴ ابوالحسن خان (نقاش غفاری)
- نامه میرزا محمدخان اقبال‌الدوله به غلامحسین خان امین‌خلوت: پریشانی تفنگداران
 ۲۹۵ شاه از تأخیر افتادن هفت ماه جیره و مواجب آنها
- نامه میرزا محمدخان اقبال‌الدوله به غلامحسین خان امین‌خلوت: دل‌درد اقبال‌الدوله و
 ۲۹۵ بهم خوردن قرار ملاقاتش با امین‌السلطان

- نامه میرزا محمدخان اقبال الدوله به غلامحسین خان امین خلوت: توصیه در مراقبت
در خدمتگزاری و کشیک شاهی..... ۲۹۶
- نامه امین خلوت به برادرش غلامحسین خان: عرض کنید خون گرفته نتوانست به دربار
بیاید..... ۲۹۶
- نامه میرزا محمدخان اقبال الدوله به غلامحسین خان: راجع به تفنگداران ناصرالدین شاه ۲۹۷
نامه اقبال الدوله به برادرش غلامحسین خان: حالت خوشی ندارم، در هاشم آباد خواهم
ماند..... ۲۹۷
- نامه میرزا محمدخان اقبال الدوله به غلامحسین خان امین خلوت: حکیم پاشی دوا داده
است..... ۲۹۸
- نامه اقبال الدوله به غلامحسین خان امین خلوت: برنامه شبانه شاه..... ۲۹۸
- تلگراف میرزا محمدخان اقبال الدوله از بادن بادن آلمان: اعلام سلامتی..... ۲۹۹
- نامه میرزا محمدخان اقبال الدوله به پدرش میرزا هاشم خان امین الدوله: دبه در آوردن
ناصرالدین شاه!..... ۲۹۹
- نامه میرزا محمدخان اقبال الدوله به پدرش میرزا هاشم خان امین الدوله: مرمت حمام .. ۳۰۱
دستخط میرزا محمدخان اقبال الدوله به پدرش میرزا هاشم خان امین الدوله: پریشانی
حاج عمو و ضرورت کمک مالی به او..... ۳۰۲
- نامه میرزا محمدخان اقبال الدوله به پدرش میرزا هاشم خان امین الدوله: گاو را معجلأ
برسانند. کار شخم چیذر لنگ است..... ۳۰۳
- نامه میرزا محمدخان اقبال الدوله به پدرش میرزا هاشم خان امین الدوله: مخارج
غلامحسین خان برادر کوچکترش..... ۳۰۴
- نامه اقبال الدوله به پدرش میرزا هاشم خان امین الدوله: گفتگو با وجیه الله میرزا درباره
اطاق..... ۳۰۴
- نامه میرزا ابوالحسن خان ثالث پسر صنیع الملک غفاری به اقبال الدوله: دعوت نقاش به
جاجرود..... ۳۰۵
- نامه ناظم خاوت به اقبال الدوله: حواله بزوات - روضه امین السلطنه..... ۳۰۶
- عریضه استاد غلام اجارهدار حمام خشتی به اقبال الدوله: بسته شدن در حمام به علت
بدهی اجاره دار..... ۳۰۷

- نامهٔ اقبال‌الدوله احتمالاً به امین‌السلطان: جیره و مواجب محمدرضابیک ۳۰۸
 نامهٔ میرزا محمدخان اقبال‌الدوله: مواجب و جیرهٔ عباسقلی‌بیک دامغانی تفنگدار
 شاهی ۳۰۸
 صورت اثاثیهٔ مقبره فرخ‌خان و بستگان ۳۰۹
 گزارش سفر غلامحسین خان غفاری: تعریف و تملق همراهان شاه ۳۱۳
 نامهٔ غلامحسین خان غفاری به برادرش اقبال‌الدوله: شایعهٔ سفر ناصرالدین شاه به
 فرنگستان ۳۱۴
 نامهٔ غلامحسین خان غفاری (امین خلوت، وزیر مخصوص، صاحب‌اختیار بعد): سفر
 جاجرود ۳۱۵
 نامهٔ غلامحسین خان به برادرش میرزا محمدخان اقبال‌الدوله: دربارهٔ چادرها ۳۱۶
 تلگراف غلامحسین خان به برادرش میرزا محمدخان امین خلوت: ناصرالدین شاه در
 شکارگاه گلندوک ۳۱۷
 تلگراف فتحعلی خان به غلامحسین خان امین خلوت: مراسم روضه خوانی و تنبیه
 روزه‌خواران در خوی ۳۱۸
 تلگراف آبدارباشی به غلامحسین خان: جای شما در نیاوران خالی است ۳۱۸
 تلگراف آبدارباشی به غلامحسین خان: اساعلام حال غلامحسین خان ۳۱۹
 نامهٔ غلامحسین خان غفاری به برادرش میرزا محمدخان: اجازهٔ خرید خر بورشه ۳۱۹
 نامهٔ غلامحسین خان غفاری به برادرش میرزا محمدخان اقبال‌الدوله: برنامهٔ تفریح
 ناصرالدین شاه در بیلاقات اطراف تهران ۳۲۰
 نامهٔ غلامحسین خان غفاری به برادرش اقبال‌الدوله: اجازهٔ فروش زمین برای پرداخت
 بدهی ۳۲۱
 دستخط غلامحسین خان غفاری به برادرش میرزا محمدخان اقبال‌الدوله: امیرنظام
 گروسی توصیه قبول نمی‌کند ۳۲۲
 نامهٔ غلامحسین خان غفاری به برادرش اقبال‌الدوله: مقروض شدن غلامحسین خان بعد
 از فوت پدر ۳۲۲
 نامهٔ غلامحسین خان غفاری به برادرش اقبال‌الدوله: میرزا علی‌اکبر و میرزا
 ابوالحسن خان نقاش منتظر احضارند ۳۲۴

- نامه غلامحسین خان غفاری به برادرش میرزا محمدخان اقبال الدوله: عدم حضور در
 ۳۲۴..... دربار به علت مراجعت والده از قم
- نامه غلامحسین خان غفاری به برادرش اقبال الدوله: عارضه لرز و گلودرد مانع حضور
 ۳۲۵..... در دربار ناصرالدین شاه
- نامه غلامحسین خان به برادرش میرزا محمدخان غفاری (اقبال الدوله): عارضه زکام،
 ۳۲۵..... عدم حضور در دربار، دبه درآوردن نقاشها
- نامه غلامحسین خان امین خلوت به برادرش میرزا محمدخان اقبال الدوله: گزارش سفر
 ۳۲۷..... تفریحی ناصرالدین شاه در اطراف دوشان تپه
- نامه غلامحسین خان غفاری به اقبال الدوله: تدارک روضه خوانی.....
 ۳۲۷.....
- نامه غلامحسین خان غفاری به اقبال الدوله: حمل نهار با قاطر.....
 ۳۲۸.....
- نامه غلامحسین خان غفاری به اقبال الدوله: درباره رفتن به چیدر و سفر جاجرود.....
 ۳۲۹.....
- نامه غلامحسین خان غفاری به اقبال الدوله: درخواست میرزا ابوالفضل خان (عنقا).....
 ۳۳۰..... دستخط غلامحسین خان غفاری به میرزا محمدخان: رفتن به چیدر به منظور زیارت
 مقبره.....
 ۳۳۱.....
- نامه غلامحسین خان غفاری به برادر بزرگ خود اقبال الدوله: برای حضور در موزه.....
 ۳۳۱.....
- نامه غلامحسین خان غفاری به برادرش اقبال الدوله: تقاضای عفو تفنگدار خاطی.....
 ۳۳۲..... دستخط غلامحسین خان غفاری به برادرش اقبال الدوله: خرید قلمدان از قلمدان فروش
 پریشان.....
 ۳۳۳.....
- نامه غلامحسین خان غفاری به برادرش اقبال الدوله: بی نظمی در طویله.....
 ۳۳۵..... دستخط غلامحسین خان غفاری به برادرش میرزا محمدخان امین خلوت وزیر
 مخصوص: تقاضای هیزم خشک برای درگیرانه بخاری.....
 ۳۳۵.....
- نامه غلامحسین خان غفاری به پدرش میرزا هاشم خان امین الدوله: دهه عاشورا
 بهانه ای برای نخواندن درس!.....
 ۳۳۶.....
- نامه غلامحسین خان غفاری در نوجوانی به پدرش میرزا هاشم خان امین الدوله:
 موافقت مشروط با شرکت پسرش در میهمانی میرزا تقی خان.....
 ۱۳۷.....
- نامه غلامحسین خان غفاری (امین خلوت، صاحب اختیار) به پدرش میرزا هاشم خان
 امین الدوله: اجازه استفاده از کالسکه.....
 ۳۳۸.....

- نامه غلامحسین خان به پدرش میرزا هاشم خان امین الدوله: دعوت وزرای مختار به سلطنت آباد ۳۳۹
- نامه غلامحسین خان به پدرش میرزا هاشم خان امین الدوله: مخالفت امین الدوله با قرقی بازی پسرش ۳۳۹
- نامه غلامحسین خان غفاری به پدرش میرزا هاشم خان امین الدوله: اجازه استفاده از درشکه ۳۴۰
- نامه غلامحسین خان غفاری به پدرش میرزا هاشم خان امین الدوله: اجازه شرکت در میهمانی ۳۴۱
- نامه غلامحسین خان غفاری به میرزا مسعود منشی برادرش اقبال الدوله: سؤال درباره عکسها ۳۴۲
- تقاضای موسی خان پسر حاجی زمان خان از غلامحسین خان غفاری: نوشتن عریضه ای از زبان محمدحسین میرزا به ناصرالدین شاه ۳۴۳
- نامه یکی از درباریان به غلامحسین خان غفاری: ناصرالدین شاه در شکارگاه جاجرود... ۳۴۴
- نامه میرزا ابوالفضل عنقا به غلامحسین خان امین خلوت: اصلاح و اعاده غزل غلامحسین خان ۳۴۵
- نامه ای به غلامحسین خان غفاری امین خلوت: بی پولی و تقاضای مساعدت مالی ۳۴۶
- نامه به غلامحسین خان غفاری: قرار ملاقات ۳۴۶
- نامه ای به غلامحسین خان غفاری: باد سوزنک به بیضه و پاهای محمدصادق ریخته ۳۴۷
- نامه علی اکبرخان به غلامحسین خان غفاری: پریشانی کار آقا محمدهاشم کاشانی ۳۴۸
- نامه جعفرقلی خان نیرالملک به غلامحسین خان غفاری: آزمایش خاک در جستجوی طلا ۳۴۹
- نامه عمه غلامحسین خان غفاری: اظهار تشکر از سوقات ارسالی ۳۴۹
- نامه حاج میرزا علی اکبر مجتهد به غلامحسین خان غفاری: استیصال آقا شیخ حسن ۳۵۰
- نامه ای است به غلامحسین خان غفاری: اختلاف بر سر آب و خاک ۳۵۱
- دستخط میرزا حسن خان مستوفی (مستوفی الممالک) به غلامحسین خان غفاری: عمله جات سرکار معرکه می کنند ۳۵۲
- نامه دوستانه به غلامحسین خان غفاری: به شرط آنکه نگویم از گذشته حکایت ۳۵۴

- نامهٔ میرزا تقی خان مجدالملک به غلامحسین خان غفاری (صاحب اختیار): دعوت از
 ۳۵۵ غلامحسین خان برای صرف شام.
- ۳۵۶ دستخط علیقلی خان مخبرالدوله به غلامحسین خان غفاری: آزمایش خاک معدن
 نامهٔ میرزا سید محمدخان داماد میرزا علینقی خان حکیم الممالک به غلامحسین خان
 ۳۵۶ غفاری: ابراز ارادت و موَدّت.
- ۳۵۷ عریضه‌ای است به غلامحسین خان امین خلوت: تقاضای کتاب لُمعه و بالاپوش
 نامه به غلامحسین خان امین خلوت: اعزام تفنگدار با کفایت به خمسه
 ۳۵۷
 نامهٔ یکی از ذاکرین کاشان به غلامحسین خان: بی‌ثمر بودن توقف در طهران
 ۳۵۸ نامه‌ای ادیبانه از درویشی به غلامحسین خان غفاری (امین خلوت): تقاضای هفتاد و دو
 عدد شاهی سفید جهت توزیع بین فقرا در تحویل سال نو.
 ۳۵۹
 نامه به غلامحسین خان غفاری: ناصرالدین شاه در قصر قجر.
 ۳۶۰ نامهٔ میرزا اسدالله کاشانی حکیم‌باشی به غلامحسین خان غفاری: جماعتی مریض و
 مریضه‌اند.
 ۳۶۱
 نامهٔ میرزا مسعود منشی میرزا محمدخان اقبال‌الدوله به غلامحسین خان غفاری: بتّایی
 جاجرود.
 ۳۶۲
 نامه‌ای به غلامحسین خان غفاری: در رکاب ناصرالدین شاه در سفر به شهرستانک
 ۳۶۲
 نامه‌ای از هزاره به غلامحسین خان غفاری امین خلوت: دربارهٔ مسائل مالی
 ۳۶۳ نامهٔ میرزا سلیمان سررشته‌دار تلگرافخانه به غلامحسین خان امین خلوت: گزارش سفر
 قم.
 ۳۶۴
 نامهٔ حاجب‌الدوله به غلامحسین خان غفاری: دربارهٔ گل زرد و گل کوکب
 ۳۶۵
 نامهٔ آقا میرزا ابوالفضل (عتقا) معلم غلامحسین خان از طهران: قاشق نقرهٔ مللیله کار
 زنجان
 ۳۶۶
 نامه‌ای دوستانه به غلامحسین خان: خوشا نواحی مازندران و جنگل او.
 ۳۶۷ نامهٔ حاج میرزا ناصر مجتهد به غلامحسین خان غفاری امین خلوت: تقاضای توجه
 بیشتر
 ۳۶۸
 نامهٔ آقاخان غفاری به غلامحسین خان غفاری: در مسجد جای سرکار خالی بود
 ۳۷۰
 نامهٔ میرزا هدایت‌الله خان موقو‌الدوله به غلامحسین خان غفاری: درخواست اسب
 ۳۷۰

- نامهٔ میرزا اسدالله حکیم‌باشی به غلامحسین خان غفاری: توصیهٔ ابوالفتح خان ۳۷۱
 نامهٔ آقا سید مصطفی مجتهد کاشانی به غلامحسین خان غفاری: تقاضای جلب
 موافقت شاه ۳۷۲
 نامهٔ حاجب‌الدوله به امین‌خلوت: تقاضای اضافهٔ مواجب ۳۷۳
 نامهٔ حاجب‌الدوله به امین‌خلوت: توصیهٔ میرزا آقا سررشته‌دار فراشخانه ۳۷۴
 نامه به امین‌خلوت: سفارش حسن‌خان برای منصب تفنگداری ۳۷۵
 صورت و سایل خانه ۳۷۵
 تلگراف فرهادمیرزا معتمدالدوله به غلامحسین خان امین‌خلوت: در شهر شیراز
 روزه‌خوار نیست ۳۷۷
 نامهٔ امین‌السلطنه به غلامحسین خان امین‌خلوت: تقاضای افزایش خلعت‌بها ۳۷۸
 نامهٔ گلرخ‌خانم مادر غلامحسین خان امین‌خلوت به فرزندش: بیماری فرخ‌خان
 امین‌الدوله ۳۷۸
 نامهٔ گلرخ‌خانم مادر غلامحسین خان غفاری به او: گزارشی از وضع خانه و دلتنگی از
 دوری فرزند ۳۷۹
 تلگراف مشکوة‌الملک به غلامحسین خان: راجع به بیماری میرزا هاشم‌خان ۳۸۰
 نامهٔ میرزا آقاخان غفاری معظم‌السلطنه به غلامحسین خان غفاری: نامهٔ دوستانه ۳۸۱
 نامهٔ میرزا زین‌العابدین خان غفاری (شریف‌الدوله) به غلامحسین خان غفاری:
 درخواست دو رأس مال سواری برای رفتن به شاه‌عبدالعظیم ۳۸۲
 نامهٔ دوستانهٔ طنز خواندنی به یکی از دولتمردان خاندان غفاری کاشانی: روزها
 روزه‌ایم و شبها به دریوزه! ۳۸۲
 نامهٔ میرزا طاهر بصیرالملک به غلامحسین خان غفاری: دعوت از غلامحسین خان ۳۸۵
 نامهٔ میرزا طاهر بصیرالملک به غلامحسین خان غفاری: دعوت دوستانه به خانهٔ بیلاقی ۳۸۶
 نامهٔ میرزا ابوالفضل به غلامحسین خان غفاری: به سرقت رفتن کفش نو صحاف! ۳۸۶
 دعوت از غلامحسین خان وزیر مخصوص (صاحب‌اختیار بعدی) برای شرکت در
 مجلس شورای کبرای اعظم ناصرالدین شاه ۳۸۷
 نامهٔ میرزا ابراهیم خان امین‌السلطان به غلامحسین خان امین‌خلوت: سفر ناصرالدین
 شاه به بیلاقات فیروزکوه و سوادکوه ۳۸۷

- دستخط میرزا حسن خان مستوفی به غلامحسین خان غفاری: وعده کبک فراموش نشود. ۳۸۸
- نامه‌ای به غلامحسین خان غفاری: تحسین خط و ربط غلامحسین خان و استرداد الاغ... ۳۸۹
- نامه محمدباقر از لرستان به غلامحسین خان غفاری: شکایت از حشمت‌الدوله حاکم لرستان..... ۳۹۰
- نامه میرزا علی محمد به غلامحسین خان غفاری: تقاضای گنه گنه برای جلوگیری از تب نوبه..... ۳۹۱
- نامه میرزا محمد فراش خلوت به غلامحسین خان غفاری: راجع به کار میرزا گلشن شاعر..... ۳۹۲
- نامه میرزا علینقی حکیم‌الممالک به غلامحسین خان غفاری: روی بی‌پولی سیاه..... ۳۹۲
- وظایف میرزا هاشم خان امین‌الدوله در دربار ناصرالدین شاه..... ۳۹۵
- نامه میرزا هاشم خان از کهریزک تهران به همسر خود گلرخ بیگم در دوره معزولی..... ۳۹۶
- نامه میرزا هاشم خان امین خلوت از کاشان به همسر خود گلرخ بیگم: پریشانی خاطر میرزا هاشم خان پس از عزل..... ۳۹۷
- نامه میرزا هاشم خان از امامه به همسر خود گلرخ: تأکید به نجار در اتمام کار نارنجستان..... ۴۰۰
- نامه میرزا هاشم خان امین‌الدوله از هاشم‌آباد به همسرش: دعوت همسر به هاشم‌آباد... ۴۰۰
- نامه میرزا هاشم خان از طهران به همسرش گلرخ بیگم: آمدن به طهرانتان مصلحت نیست..... ۴۰۱
- نامه میرزا هاشم خان امین خلوت به برادرش فرخ خان امین‌الملک: تلفات ویا در تهران و شمیران..... ۴۰۳
- نامه میرزا هاشم خان امین خلوت به برادرش فرخ خان امین‌الدوله: نگرانی از تأخیر در پرداخت جیره سواره و افواج..... ۴۰۴
- نامه میرزا هاشم خان امین خلوت به فرخ خان امین‌الدوله: نامشخص بودن روز حرکت ناصرالدین شاه به جاجرود..... ۴۰۵
- نامه میرزا هاشم خان امین خلوت به فرخ خان امین‌الدوله: احضار شاهرخ میرزا..... ۴۰۵
- نامه میرزا هاشم خان امین خلوت به فرخ خان امین‌الدوله: درباره نامه سیف‌الدوله..... ۴۰۶
- نامه میرزا هاشم خان امین خلوت به فرخ خان امین‌الدوله: احضار امین‌الدوله به دربار... ۴۰۶

- نامه میرزا هاشم خان امین خلوت به برادرش فرخ خان امین الدوله: حرکت شاه از چمن
 ۴۰۷..... فیروزکوه به طرف شهرستانک
- نامه میرزا هاشم خان امین خلوت به فرخ خان امین الدوله: فردا شکار، پس فردا حرکت
 ۴۰۸..... به فیروزکوه
- نامه میرزا هاشم خان امین خلوت به فرزندش میرزا محمدخان اقبال الدوله: اعطای
 ۴۰۹..... سرداری شمس‌دار به میرزا محمدحسین فراهانی (دبیرالملک)
- نامه میرزا هاشم خان امین خلوت به برادرش فرخ خان امین الدوله: اختلاف حساب
 ۴۱۱..... دیوان با حسام السلطنه
- نامه میرزا هاشم خان امین خلوت به خط خود به برادرش فرخ خان امین الملک: شاه
 ۴۱۲..... جویای حال شما هستند
- نامه میرزا هاشم خان امین خلوت به برادرش فرخ خان امین الدوله: توجّه و علاقه
 ۴۱۳..... ناصرالدین شاه به کتاب
- نامه میرزا هاشم خان امین خلوت به فرخ خان امین الدوله: اعزام مأمور به فارس و
 ۴۱۴..... خوزستان
- نامه میرزا هاشم خان امین خلوت به برادرش فرخ خان امین الدوله: تسلیم عریضه
 ۴۱۵..... فرخ خان به شاه
- نامه میرزا هاشم خان امین خلوت به برادرش فرخ خان امین الدوله: فرمانفرما مأمور
 ۴۱۵..... برداشتن جنازه
- نامه میرزا هاشم خان امین خلوت به برادرش فرخ خان امین الدوله: پیشکش خاک انداز
 ۴۱۶..... نقره و انبر نقره ضیاءالملک به ناصرالدین شاه
- نامه میرزا هاشم خان امین خلوت به برادرش فرخ خان امین الدوله: حرکت شاه از پلور
 ۴۱۷..... به لار و اعطای کمر مرصع به میرزا هاشم خان
- تلگراف میرزا هاشم خان امین خلوت درباره بیماری فرخ خان امین الدوله: ملک الاطباء
 ۴۱۸..... مشغول معالجه است
- تلگراف میرزا هاشم خان امین خلوت به فرزندش غلامحسین خان: کوشش پزشکان
 ۴۱۹..... برای اعاده سلامت فرخ خان امین الدوله

- تلگراف میرزا هاشم خان امین خلوت به فرزندش غلامحسین خان: وخامت حال
 فرخ خان و نظر ملک الاطباء..... ۴۲۰
- نامه میرزا هاشم خان امین الدوله ثانی به فرزندش غلامحسین خان: درخواست باقالای
 مازندران..... ۴۲۱
- دستخط میرزا هاشم خان امین خلوت: حاجی عبدالعظیم و میرزا آقا جان منزل ما
 هستند..... ۴۲۱
- تقسیم نامه هاشم آباد..... ۴۲۲
- نامه میرزا هاشم خان امین خلوت به فرزندش غلامحسین خان: نگرانی پدر از
 بازیگوشی پسر..... ۴۲۶
- نامه میرزا هاشم خان امین خلوت به فرزندش غلامحسین خان: خرید پوستین
 برای تفنگداران کشیک دربار ناصرالدین شاه..... ۴۲۶
- نامه میرزا هاشم خان امین الدوله به فرزندش غلامحسین خان: شکار مخبرالدوله و
 نصیرالدوله خوب و بزرگ باشد..... ۴۲۷
- نامه میرزا هاشم خان امین الدوله به فرزندش غلامحسین خان: تعیین غلامحسین خان
 به عنوان کشیک موقت دربار..... ۴۲۸
- نامه میرزا هاشم خان امین الدوله به فرزندش غلامحسین خان: کار آشپز مغشوش است .. ۴۲۸
- نامه میرزا هاشم خان امین خلوت به یکی از فرزندانش: شدت گرفتن بیماری برادرش
 فرخ خان امین الدوله..... ۴۲۹
- نامه میرزا هاشم خان امین خلوت به فرزندش غلامحسین خان: بیماری فرخ خان
 امین الدوله..... ۴۲۹
- نامه میرزا هاشم خان امین خلوت به فرزندش غلامحسین خان: قصیده ملتمع فارسی
 عربی میرزا هدایت (لسان الملک ثانی)..... ۴۳۰
- نامه میرزا هاشم خان امین الدوله به فرزندش غلامحسین خان غفاری: شب را در منزل
 امین السلطان بمانید تا امین خلوت به اردو برسد..... ۴۳۱
- نامه میرزا هاشم خان امین الدوله به فرزندش غلامحسین خان: اعلام وصول باقلا..... ۴۳۲
- نامه میرزا هاشم خان امین خلوت به فرزندش غلامحسین خان غفاری: رضایت پدر از
 توجه پسر به درس و مشق..... ۴۳۲

- نامه میرزا هاشم خان امین الدوله به فرزندش غلامحسین خان غفاری: میل زدن میرزا
 ۴۳۳ زین العابدین و طفره رفتن حکیم الممالک در پرداخت بدهی.
- نامه میرزا هاشم خان امین الدوله به پسرش غلامحسین خان غفاری: سفارش تحویل
 ۴۳۴ برات.
- نامه میرزا هاشم خان امین الدوله به پسرش غلامحسین خان غفاری: درخواست
 ۴۳۴ سفارشنامه.
- نامه میرزا هاشم خان امین الدوله به فرزندش غلامحسین خان غفاری: دستور پرداخت
 ۴۳۵ وجه.
- نامه میرزا هاشم خان امین الدوله به پسرش غلامحسین خان غفاری: ارسال کلاه و کلیجه
 ۴۳۵ تلگراف میرزا هاشم خان امین خلوت به فرزندش غلامحسین خان: عصر امروز به
 ۴۳۶ چیدر خواهم آمد.
- نامه حسام السلطنه به امین الدوله: ضرورت استخدام طبیب برای شاهرود و بسطام
 ۴۳۶ نامه میرزا هاشم خان امین الدوله به وزیر دربار ناصرالدین شاه راجع به عدم
 ۴۳۷ استطاعت در پرداخت مال الاجاره.
- جواب نامه میرزا هاشم خان امین الدوله از طرف مجلس مخصوص همایونی: عدم
 ۴۳۹ استطاعت امین الدوله از پرداخت مال الاجاره دهات خالصه.
- نامه وزیر درب حرم ناصرالدین شاه به میرزا هاشم خان امین الدوله: کسر مقرری
 ۴۴۰ کارگزاران مهد علیا.
- نامه میرزا فتحعلی خان صاحب دیوان به میرزا هاشم خان امین الدوله: سفارش حاجی
 ۴۴۱ مطلب خان تفنگدار.
- تلگراف اسمعیل از کاشان به میرزا هاشم خان امین الدوله: تقاضای اعزام عبدالله خان
 ۴۴۲ تلگراف از شیراز به امین الدوله.
- ۴۴۳ نامه اسمعیل میرزا حاکم کاشان به میرزا هاشم خان امین الدوله ثانی: کاشان رزاق بنده
 ۴۴۳ نیست.
- تلگراف محمدحسن خان از کاشان به میرزا هاشم خان امین الدوله: بدهی مستأجران
 ۴۴۵ بیدگل و آران.

- نامه حاج حسین شهاب‌الملک از مشهد به میرزا هاشم‌خان امین‌الدوله: گرفتاری و
 پریشانی حواس ۴۴۵
- استمداد از میرزا هاشم‌خان امین‌الدوله یا پسرش غلامحسین‌خان امین‌خلوت برای
 احقاق حق حکیم نور از یهودیان کاشان..... ۴۴۶
- نامه خازن‌الملک به خط میرزا داودخان: همه رفته‌اند متحصّن شده‌اند..... ۴۴۸
- نامه حاج ملاعلی کنی به میرزا هاشم‌خان امین‌الدوله: توصیه آخوند ملاعلی آرانی..... ۴۴۸
- تلگراف از دارالخلافه ناصره درباره بیماری میرزا هاشم‌خان..... ۴۴۹
- نامه آقاعلی امین صره به میرزا هاشم‌خان امین‌الدوله ثانی: دماغ و حالت چیز نوشتن
 ندارم..... ۴۵۰
- نامه اسمعیل میرزا حاکم کاشان به میرزا هاشم‌خان امین‌الدوله: تحقیق درباره عدم
 پرداخت نفقه به زوجه حسین نصرآبادی ۴۵۱
- نامه رحیم‌خان خازن‌الملک به میرزا هاشم‌خان امین‌الدوله: سکوت میرزا مهدی
 حاکم کاشان..... ۴۵۲
- نامه یحیی‌خان معتمد‌الملک به میرزا هاشم‌خان امین‌الدوله: تقاضای جیره و علیق
 دواب..... ۴۵۳
- نامه حسین‌خان شهاب‌الملک حاکم خراسان به میرزا هاشم‌خان امین‌الدوله:
 سرحدات خراسان در کمال انتظام است..... ۴۵۳
- نامه میرزا عیسی وزیر دارالخلافه به میرزا هاشم‌خان امین‌الدوله: میرآبی حاجی میرزا
 عبدالحمید..... ۴۵۴
- نامه مشیرخلوت از طرف کامران‌میرزا نایب‌السلطنه به میرزا هاشم‌خان: دستور به
 دروازه‌بان‌ها برای عدم ممانعت از خروج تفنگ و توله گماشتگان
 امین‌الدوله..... ۴۵۵
- نامه حسام‌السلطنه به میرزا هاشم‌خان امین‌الدوله: درویشی فتح‌الله‌خان شیانی..... ۴۵۶
- نامه پیشکار حسام‌السلطنه به میرزا هاشم‌خان امین‌الدوله بر پدر نوکری لعنت..... ۴۵۷
- نامه میرزا علینقی‌خان حکیم‌الممالک به میرزا هاشم‌خان امین‌الدوله: شرمندگی از دیر
 رسیدن تنخواه..... ۴۵۹

- نامه میرزا علینقی حکیم‌الممالک به میرزا هاشم‌خان امین‌الدوله: معرفی معارف
شاه‌رود..... ۴۶۰
- نامه علی‌اکبرخان به میرزا هاشم‌خان امین‌الدوله ثانی: گزارش وضع زراعت..... ۴۶۱
- نامه میرزا تقی‌خان سپهر لسان‌الملک به میرزا هاشم‌خان امین‌الدوله: تعریف از حاکم
- مرگ سادات و فقرا..... ۴۶۳
- سوقات سفر اسلامبول برای میرزا هاشم‌خان امین‌الدوله..... ۴۶۴
- نصایح میرزا زمان‌خان به خانواده امین‌الدوله: درباره رفع کدورت و تألیف قلوب..... ۴۶۶
- نامه زمان‌خان عموی فرخ‌خان امین‌الملک (امین‌الدوله) به فرخ‌خان: ضرورت حسن
روابط با مصر..... ۴۶۸
- سواد تلگراف سرکار عبدالله‌خان است به محمدزمان‌خان: قوه در کاشان ندارم;
عیب‌جو دارم..... ۴۷۰
- نامه حاجی میرزا زمان‌خان به فرخ‌خان امین‌الدوله: سفارش اولاد مرحوم صنیع‌الملک..... ۴۷۰
- نامه میرزا زمان‌خان عموی امین‌الدوله به غلامحسین‌خان غفاری: برپایی مراسم
رمضان در مدرسه ملا آقارضا..... ۴۷۲
- نامه میرزا زمان‌خان عموی میرزا هاشم‌خان به او: حمل سنگ مرمر از کاشان به قم
برای مقبره فرخ‌خان..... ۴۷۴
- تلگراف میرزا زمان‌خان از همراهان ناصرالدین شاه در سفر سوم به فرنگستان..... ۴۷۵
- نامه حاجی میرزا زمان‌خان به فرخ‌خان امین‌الدوله از کاشان: پیشرفت کار بنایی مسجد..... ۴۷۵
- نامه حاجی میرزا زمان‌خان از مصر به فرخ‌خان امین‌الدوله: اعتراض وزیر خارجه مصر..... ۴۷۶
- نامه حاجی میرزا زمان‌خان از مصر به فرخ‌خان امین‌الدوله: ملاقات با سعدپاشا..... ۴۷۹
- نامه حاجی میرزا زمان‌خان از مصر به فرخ‌خان امین‌الدوله: درباره آبادی خراسان..... ۴۸۱
- نامه حاجی میرزا زمان‌خان از پاریس به ایتالی: گزارش امور سفارت..... ۴۸۳
- دستخط حاجی میرزا زمان‌خان ژنرال قونسول ایران در مصر: درباره استخدام مترجم..... ۴۸۵
- نامه حاجی میرزا زمان‌خان ژنرال قونسول ایران در مصر: هلاک شدن سید زائر در
راه مکه معظمه..... ۴۸۶
- نامه حاجی میرزا زمان‌خان عموی کوچک فرخ‌خان امین‌الدوله: ظهور و بروز ناخوشی
در سرزمین حجاز..... ۴۸۹

- نامه حاجی میرزا زمان خان به فرخ خان امین‌الملک: دربارهٔ اوضاع تبریز..... ۴۹۰
- نامه حاجی میرزا زمان خان از تبریز به فرخ خان امین‌الدوله: گران و کمبود نان..... ۴۹۱
- نامهٔ حاجی میرزا زمان خان به فرخ خان امین‌الدوله: توصیهٔ میرزا محمد سلطان..... ۴۹۳
- نامهٔ میرزا تقی‌خان مجدالملک: برپایی مراسم عزاداری حضرت حسین(ع) در منزل
امین‌الدوله..... ۴۹۶
- نامهٔ مجدالملک به غلامحسین خان غفاری: عذرخواهی از عدم حضور به علت درد
گردن..... ۴۹۷
- نامهٔ میرزا تقی‌خان مجدالملک به غلامحسین خان غفاری امین‌خلوت: سفر جاجرود... ۴۹۷
- نامهٔ میرزا تقی‌خان مجدالملک به غلامحسین خان غفاری امین‌خلوت: الله الله تو
فراوش مکن عهد قدیم..... ۴۹۸
- نامهٔ میرزا تقی‌خان مجدالملک به غلامحسین خان غفاری: نامهٔ دوستانه..... ۴۹۹
- نامهٔ میرزا تقی‌خان مجدالملک به غلامحسین خان غفاری: تقاضای قلم موی نقاشی..... ۴۹۹
- دستخط میرزا تقی‌خان مجدالملک: عدم حضور امین‌الدوله در مجلس دارالشورای
کبری شاه به علت بیماری..... ۵۰۰
- نامهٔ مهدی‌قلی‌خان مجدالدوله: احضار درباریان به دوشان‌تپه..... ۵۰۲
- نامهٔ مجدالدوله دربارهٔ پرداخت خلعت بها..... ۵۰۳
- نامهٔ یکی از روحانیون به کامران میرزا نایب‌السلطنه: رفع تصرف از متروکات پدر..... ۵۰۵
- نامهٔ یکی از شاهزادگان: گله از کامران میرزا..... ۵۰۶
- عریضهٔ پسرهای ملاعلی آرائی به کامران میرزا نایب‌السلطنه: شکایت از امین‌خلوت..... ۵۰۷
- فهرست عرایض ظاهراً نایب‌السلطنه کامران میرزا به ناصرالدین شاه دربارهٔ
اعتضادالدوله و دیگران..... ۵۰۸
- نامهٔ کامران میرزا نایب‌السلطنه به اعتضادالدوله حاکم کاشان: دستور پرداخت
مواجب منشیان..... ۵۱۱
- نامهٔ نادر میرزا به کامران میرزا نایب‌السلطنه: تقاضای حمل جواهرات در سلام..... ۵۱۱
- نامهٔ ناصرالدین شاه به کامران میرزا نایب‌السلطنه: دربارهٔ طلب میرزا ابوالفضل طبیب... ۵۱۳
- دستور ناصرالدین شاه به کامران میرزا نایب‌السلطنه: دستور اتمام سیم‌کشی سلطنت‌آباد... ۵۱۳

- نامه مظفرالدین میرزا ولیعهد به میرزا هاشم خان امین‌الدوله ثانی: راجع به مواجب
 ۵۱۷..... پدر نصرالله بیک تفنگدار شاهی
- نامه مظفرالدین میرزا ولیعهد از تبریز به میرزا هاشم خان امین‌الدوله: اظهار رضایت
 ۵۱۹..... از خدمات امین‌الدوله
- نامه مظفرالدین میرزا ولیعهد از تبریز به میرزا هاشم خان امین‌الدوله: سفارش
 ۵۲۰..... نصرالله خان پیشخدمت
- نامه مظفرالدین میرزا ولیعهد از تبریز به غلامحسین خان امین‌خلوت: تسریع در
 ۵۲۰..... اجرای فرمان عباسقلی خان
- نامه مظفرالدین میرزا ولیعهد از تبریز به غلامحسین خان امین‌خلوت: امکان ارسال
 ۵۲۱..... خلعت بها نیست. یکهزار تومان از خودم می‌فرستم
- نامه مظفرالدین میرزا ولیعهد از تبریز به غلامحسین خان امین‌خلوت: اعلام وصول
 ۵۲۲..... اسباب پیش‌بخاری و شطرنج
- نامه مظفرالدین میرزا ولیعهد به میرزا علی‌اصغر خان امین‌السلطان صدراعظم: توصیه
 ۵۱۳..... مساعدت به میرزا محمد زائر مشهد مقدس رضوی
- نامه مظفرالدین میرزا ولیعهد از تبریز به غلامحسین خان غفاری امین‌خلوت: اعطای
 ۵۲۴..... یک رأس اسب
- نامه مظفرالدین میرزا از تبریز به امین‌خلوت: توصیه حاجی شیخ از تجار تبریز
 ۵۲۴..... نامه مظفرالدین میرزا ولیعهد از تبریز به صدراعظم: لقب «جنابی» برای میرزا
- محمد علی خان مصدق‌الدوله غفاری
 ۵۲۵.....
- نامه مظفرالدین میرزا ولیعهد از تبریز به صدراعظم: تقاضای لقب عکاس‌السلطنه برای
 ۵۲۶..... منوچهر خان عکاس‌باشی
- نامه مظفرالدین میرزا ولیعهد از تبریز به صدراعظم: تقاضای لقب برای میرزا
 ۵۲۶..... محمد علی خان نایب پیشخدمت‌باشی ولیعهد
- نامه مظفرالدین میرزا ولیعهد از تبریز به غلامحسین خان امین‌خلوت: تقاضای
 ۵۲۷..... رسیدگی به کار میرزا احمد خان منشی قراجه‌داغی
- نامه مظفرالدین میرزا از تبریز به صدراعظم: تقاضای صدور فرمان سرتیپ اولی برای
 ۵۲۷..... میر سلیمان خان صارم‌السلطنه

- نامهٔ مظفرالدین میرزا ولیعهد به امین‌خلوت: تقاضای مساعدت و همراهی با
 ۵۲۸..... نصره السلطنه
- دستخط مظفرالدین میرزا ولیعهد از تبریز به غلامحسین غفاری امین‌خلوت: اعطای
 ۵۲۹..... انگشتر یادگاری
- نامهٔ مظفرالدین میرزا ولیعهد به میرزا ابوطالب: اظهار تفقد
 ۵۲۹..... نامهٔ مظفرالدین میرزا ولیعهد به غلامحسین خان وزیر مخصوص: تقاضای صدور فرمان
 ۵۳۰..... برای رئیس تلگرافخانهٔ اردبیل
- نامهٔ مظفرالدین میرزا ولیعهد به صدراعظم: سفارش برادر مجتهد جهانشاهی
 ۵۳۰..... نامهٔ مظفرالدین میرزا به غلامحسین خان امین‌خلوت وزیر مخصوص: مراقبت در
 ۵۳۱..... صدور فرمان ملک موروثی میرزا مهدی مستوفی در شیراز
- دستخط مظفرالدین میرزا ولیعهد به غلامحسین خان امین‌خلوت: بهتر از شما حالا
 ۵۳۲..... نوکری نیست
- احتمار مظفرالدین میرزا ولیعهد به دربار
 ۵۳۳..... نامهٔ مظفرالدین شاه به غلامحسین خان غفاری وزیر مخصوص: سفارش میرزا مهدی
 ۵۳۳..... مستوفی صندوقخانه
- نامهٔ مظفرالدین شاه به غلامحسین خان غفاری وزیر مخصوص: تقدیر از خدمات وزیر
 ۵۳۴..... مخصوص
- نامهٔ هاشم خان مترجم حضور به مظفرالدین شاه: تقاضای موجب معوقه
 ۵۳۵..... تلگراف سید جعفر کاشانی از حضرت عبدالعظیم به مظفرالدین شاه: تظلم یکصد طلبهٔ
 ۵۳۶..... فقیر
- طلب بانک شاهنشاهی از میرزا عیسی وزیر
 ۵۳۶..... عریضهٔ وراثت اسمعیل میرزای معزالدوله به مظفرالدین شاه: تقاضای رسیدگی و احقاق
 ۵۳۸..... حق
- برقراری استمراری برای شریعتمدار آقا میرزا ابوالقاسم
 ۵۳۹..... عریضهٔ وزیر مخصوص از شیراز به مظفرالدین شاه: ارسال آلبیمو برای شاه
 ۵۴۰..... عریضهٔ غلامحسین خان غفاری به مظفرالدین شاه: هر منصبی که مایل باشید دستخط
 ۵۴۱..... بدهم

- عریضه غلامحسین خان غفاری (وزیر مخصوص) به مظفرالدین شاه: اظهار مسرت از سلامتی صدراعظم..... ۵۴۲
- دستور مظفرالدین شاه درباره متروکات انیس الدوله همسر ناصرالدین شاه..... ۵۴۴
- نامه عموم علماء و سادات یزدی به مظفرالدین شاه..... ۵۴۵
- نامه سید حامد عراقی واعظ به مظفرالدین شاه..... ۵۴۶
- پیشنهاد مسیو ژلیو به مظفرالدین شاه برای بهبود وضع پنبه در ایران..... ۵۴۸
- عریضه تجار یزد به مظفرالدین شاه: نگرانی از رکود تجارت..... ۵۵۱
- شعر خاوری در عزای سیدالشهدا(ع)..... ۵۵۵
- قصیده میرزا گلشن از زبان محمدعلی خان مصدق الدوله غفاری..... ۵۵۶
- وصف باغ عشرت آباد (شعر)..... ۵۵۹
- ایضاً در وصف باغ عشرت آباد (شعر)..... ۵۶۰
- مطایبه شاعر با غلامحسین خان غفاری (امین خلوت - صاحب اختیار) (شعر)..... ۵۶۸
- تصاویر..... ۵۶۹
- فهرستها..... ۶۵۳
- فهرست اسامی اشخاص..... ۶۷۹
- فهرست جغرافیایی و اماکن..... ۶۷۹
- فهرست اقوام، طوایف، خاندانها، ایلات، مؤسسات و..... ۶۸۹
- فهرست کتابها و نشریات..... ۶۹۳

یادداشت

حمد و سپاس پروردگار بنده نواز سبب ساز را که به پیشنهاد زنده یاد ایرج افشار و تصویب هیأت گزینش کتاب بنیاد موقوفات دکتر محمود افشار یزدی بخشی دیگر از اسناد تاریخی خاندان غفاری کاشانی به چاپ رسید

اگر ایرج افشار، این شخصیت تأثیرگذار در فرهنگ و ادب ایران - خصوصاً در امر سندپژوهی و نسخه شناسی نبود، امکان چاپ و انتشار اسناد و مدارک خطی یگانه خاندان غفاری - چه در دانشگاه تهران و چه در بنیاد موقوفات دکتر محمود افشار - میسر نمی شد و بسیاری از حقایق تاریخی پشت پرده ابهام و تردید باقی می ماند.

بنابراین در مقام حق شناسی، باید شادروان ایرج افشار را پایه گذار چاپ و انتشار این گنجینه کم نظیر تاریخی دانست و به حافظه تاریخ سپرد.

دلالت و صداقت ایرج افشار بود که حسنعلی غفاری (معاون الدوله) نواده پسر فرخ خان امین الدوله کاشانی، از رجال دست اول دوره ناصری را بر آن داشت تا کریمانه این گنجینه کم نظیر را جهت استفاده محققان و علاقه مندان به مطالعات تاریخی به دانشگاه تهران اهداء فرمایند.

اسناد و مدارک مندرج در این کتاب آئینه تمام نمایی است از اوضاع اداری، اجتماعی، خصوصاً اقتصادی دوره ناصری و مظفری و دوره ای که فقر و پریشانی جامعه را فرا گرفته بود و طبقات مختلف مردم حتی رجال دربار، تفنگداران شاهی، قزاقان خلوت، خواجه سرایان، پیشخدمتان مخصوص، حتی اطباء و هنرمندان صاحب نامی چون میرزا محمدخان نقاش باشی (کمال الملک) معلّم

نقاشی ناصرالدین شاه از عسرت و تنگدستی می‌نالیدند و در آن فضای استبدادی، جز عریضه‌نگاری به «خاکپای جواهرآسای همایونی!» چاره‌ای دیگر نداشتند. برای نمونه نظر خوانندگان را به عریضه‌های زیر جلب می‌نمایم:

- تهدید عزت‌الدوله خواهر ناصرالدین شاه و زن دوم میرزا تقی‌خان امیرکبیر به بست‌نشینی، به علت تأخیر در پرداخت مواجب! (ص ۸۷).
- تهدید مؤدبانۀ شاهزاده محمدحسن خان معتضالدوله به گدایی و سقایی در عتبات عالیات (ص ۶۵).

- فشار طلبکاران و تکدر خاطر مجتهد رشتی و واسطه شدن ناصرالدین شاه (ص ۶).

- امرار معاش میرزا محمدحسین خان دبیرالملک فراهانی (رئیس دفتر ناصرالدین شاه) از طریق قرض (ص ۱۶۴).

- تظلم علی‌خان لوطی‌باشی به ناصرالدین شاه از دست طلبکاران و واسطه شدن شاه! (ص ۱۴).

- عریضۀ میرزا محمدخان نقاش‌باشی (کمال‌الملک) معلّم ناصرالدین شاه از ناتوانی در اداره امور زندگی به علت قلت مواجب (ص ۶۳).

- بی‌پولی اقبال‌الدوله رئیس تفنگداران ناصرالدین شاه در شب عید (ص ۲۸۰).

و عریضه‌های دیگر.

اسناد و مدارک دیگری نیز در این کتاب آمده است که از نظر تنوع مطالب تاریخی می‌تواند مورد استفاده خوانندگان قرار گیرد مانند:

- وصیت‌نامه فرّخ‌خان امین‌الدوله کاشانی (ص ۲۶۳).

- وصیت‌نامه مهدی‌خان پدر فرّخ‌خان امین‌الدوله (ص ۲۴۹).

- وصیت‌نامه میرزا علی‌خان امین‌الدوله منشی حضور ناصرالدین شاه و صدراعظم مظفرالدین شاه (ص ۲۳۷).

- مقرّرات عبور و مرور در خیابان شمیران که بسیار خواندنی است. (ص ۱۵۲).

- دستور ناصرالدین شاه مبنی بر رعایت حال و آسایش یهود که فراری خارجه نشوند (ص ۶۳).

- عریضه غلامحسین خان غفاری امین خلوت به ناصرالدین شاه مبنی بر تقاضای پانصد تومان از حقوق آینده خود برای برپایی مراسم روضه خوانی دهه عاشورا (ص ۱۴۱).

تنبیه و حبس روزه خواران (ص ۲۱۴).

- وبا در تهران و شمیران (ص ۴۰۳).

- سه هزار و پانصد تومان ضرر همسفری با ناصرالدین شاه! (ص ۸۵).

- هلاک شدن سید زائر در راه مکه معظمه (ص ۴۸۶).

- زد و خورد دسته‌های عزاداری در کاشان (ص ۲۷۵).

- توبه‌نامه محمدکاظم از اعمال شنیعه خلاف اسلام (ص ۱۵۸).

- پیشنهاد نظم‌الملک برای آوردن آب لار به تهران و دعاگویی چهارصد هزار نفوس تهران آن روز (ص ۱۹۷).

- دبه درآوردن ناصرالدین شاه در مورد مبلغ پیشکشی حکومت (ص ۲۹۹).

- عقد غلامعلی خان عزیزالسلطان (ملیجک) نه ساله با اختراالدوله دختر هشت ساله ناصرالدین شاه (ص ۱۶۵).

و اسناد دیگر.

به روال گذشته در این جلد هم تصویر تعدادی از اسناد و مدارک مربوط به این جلد چاپ شده است. استاد ایرج افشار درباره اهمیت چاپ این گونه اسناد می‌نویسد: «اکثر این اسناد به خطوط منشیانه پخته و زیباست و طبعاً دانش‌پژوهانی را که در موضوع ترسل و شیوه مکاتبه و اسلوب خط قاجاری به تفحص محتاج باشند کمکی است شایسته و نمایشگر سنت و آدابی است که رو به فراموشی است...»^۱

۱. اسناد و مدارک فتح‌خان امین‌الدوله، قسمت دوم، به کوشش کریم اصفهانیان، چاپ دانشگاه تهران، چاپ دوم، ۱۳۵۸.

امسال مصادف با نودمین سالزاد شادروان ایرج افشار است. دانشمندی که جز به اعتلای فرهنگ و ادب این کهن‌بوم نمی‌اندیشید. نام و یادش را با این شعر حزین اصفهانی گرامی می‌داریم:

«هنوز در غم فرهاد جای آن دارد

که لعل خون شود از چشم بیستون بچکد»

در پایان سخن وظیفه خود می‌دانم در مقام حق‌شناسی از ریاست ارجمند بنیاد، دانشمند عالیقدر جناب آقای دکتر سید مصطفی محقق داماد که به سائقه دلبستگی به فرهنگ و ادب، در راستای اهداف واقف سالهاست سایه حمایت خود را بر سرانتشارات بنیاد گسترده‌اند و موجبات پیشرفت آن را فراهم کرده‌اند، نیز از اعضای فرزانه هیأت‌گزینش کتاب که در تحقق این هدف، یار و همگام معظم له بوده‌اند عرض امتنان نمایم.

از دوست بصیر و مسؤولیت‌پذیر استاد بیوک رضائی که از ابتدا تا انتها امور فنی چاپ کتاب را عهده‌دار بودند،

نیز از دوست و همکار صدیق هنرمندم آقای حسین قضایی علمداری (امید علمداری) که عنداللزوم بانگارنده همکاری کردند، سپاسگزارم.
از دوست فاضل و ارسته‌ام استاد عمادالدین شیخ‌الحکمایی که با خواندن اعداد سیاق نامه‌ها، نگارنده را مورد لطف خود قرار دادند، صمیمانه تشکر می‌کنم.

کریم اصفهانیان

آبان‌ماه ۱۳۹۴